

Datu valsts inspekcija

Blaumaņa iela 11/13-15, Rīga, LV-1011, tālr. 67223131, fakss 67223556, e-pasts info@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Rīga

09.08.2017. Nr. 2-43/820-N

Valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vēstnesis" Bruņinieku iela 41 Rīga, LV-1011

*Par lēmumu dzēst oficiālajā izdevumā
publicētos personas datus
un administratīvā akta atcelšanu*

Datu valsts inspekcija (turpmāk – DVI) ir saņēmusi Tieslietu ministrijas lūgumu DVI pieņemt lēmumu par publicēto personas kodu dzēšanu oficiāli publicētajos Ministru kabineta rīkojumos saskaņā ar Ministru prezidenta 2017.gada 6.jūnija rezolūciju Nr.1.1.1./19, kas paredz tieslietu ministram uzdevumu nodrošināt, ka oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" līdz minēto ziņojumu izskatīšanai publicētajos Ministru kabineta rīkojumos, kuros ir bijis minēts personas kods, tas vairs nav publiski pieejams. Minētais lūgums ir iesniegts, pamatojoties uz informatīvajā ziņojumā "Par Ministru kabineta rīkojuma "Par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā" publicēšanu" un informatīvajā ziņojumā "Par personas datu izmantošanas praksi tiesību aktos" norādīto.

Norādām, ka personas dati saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likuma (turpmāk – FPDAL) 2.panta 3.punktu ir jebkāda informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisko personu, savukārt personas datu apstrāde saskaņā ar FPDAL 2.panta 4.punktu ir jebkuras ar personas datiem veiktas darbības, tajā skaitā dokumentu, kuri satur fiziskas personas datus, nodošana. No iepriekš minētā secināms, ka informācija par personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, pilsonību un tās iegūšanu ir personas dati FPDAL izpratnē. Savukārt šādas informācijas publicēšana oficiālajā izdevumā ir uzskatāma par datu apstrādi FPDAL izpratnē.

Saskaņā ar FPDAL 7.pantu personas datu apstrāde ir atlauta, ja personas datu apstrādei pastāv kāds no šajā pantā noteiktajiem tiesiskajiem pamatiem. Savukārt saskaņā ar FPDAL 10.panta pirmās daļas 2.punktu, lai aizsargātu datu subjekta intereses, pārzinis nodrošina personas datu apstrādi tikai atbilstoši paredzētajam mērķim un tam nepieciešamajā apjomā. Proti, plānojot konkrētu

datu apstrādi, ir jākonstatē un jānosaka mērķis, kāpēc datu apstrāde ir nepieciešama, kā arī jāizvērtē, vai izvirzītais mērķis ir sasniedzams citādā veidā, proti, veidā, kas pēc iespējas mazāk aizskar personas cilvēktiesības.

Attiecībā uz personas koda apstrādi, jāvērš uzmanība, ka personas kods ir personas dati, kas satur personas dzimšanas datumu un ir personas identifikācijas līdzeklis Latvijas Republikā. Līdz ar to arī uz personas koda apstrādi ir attiecināmas FPDAL noteiktās prasības par tiesisko pamatu (FPDAL 7.pants) un datu (personas koda) apstrādes mērķi (FPDAL 13.¹ pants).

Norādām, ka neatkarīgi no tā, vai valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vēstnesis" (turpmāk – Sabiedrība) kā oficiālo publikāciju publicējamo informāciju ir saņēmusi Ministru kabineta (vai cita tiesību subjekta) rīkojumus, kas ir publicējami saskaņā ar Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma (turpmāk – OPTIL) normām, publicējamās informācijas saturam ir jāatbilst FPDAL prasībām.

Saskaņā ar Pilsonības likuma 17.panta piekto daļu lēmumu par uzņemšanu pilsonībā pieņem Ministru kabinets. Līdz ar to Ministru kabinets ir pilnvarots izdot Ministru kabineta rīkojumu par pilsonības piešķiršanu naturalizācijas kārtībā. Atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 7.aprīla noteikumu Nr.300 „Ministru kabineta kārtības rullis” 2.5.apakšpunktam Ministru kabinets savas kompetences ietvaros izskata Ministru kabineta rīkojumus.

Nemot vērā minēto, secināms, ka datu apstrāde Ministru kabineta rīkojumā nav paredzēta likumā, bet vienlaikus jāvērtē, vai tā ir nepieciešama, lai realizētu pārziņa likumiskās intereses, kā arī, vai tā ir nepieciešama, lai nodrošinātu sabiedrības interešu ievērošanu vai realizētu publiskās varas uzdevumus.

Lai izvērtētu personas datu apstrādes atbilstību FPDAL, ir nepieciešams izvērtēt Ministru kabineta rīkojuma publicēšanas nepieciešamību (mērķi) un jautājumu par Ministru kabineta rīkojumā ietverto ziņu apjomu, proti, par personas vārda, uzvārda un personas koda apstrādi, publicējot Ministru kabineta rīkojumu oficiālajā izdevumā, lai sasniegtu publicēšanas mērķi.

Vērtējot publicēšanas mērķi (informēt sabiedrību par Ministru kabineta lēmumu), konstatējama divu interešu sadursme: no vienas puses – sabiedrības tiesības iegūt informāciju (zināt, kādi lēmumi Ministru kabinetā tiek pieņemti), bet no otras puses – naturalizējamās personas tiesības uz privātās dzīves aizsardzību.

Līdz ar to ir izvērtējams sabiedrības ieguvums zināt par naturalizācijas faktu kā tādu (piem., vai konkrētajā laika periodā ir iegūta Latvijas pilsonība naturalizācijas kārtībā, personu skaits, kuras ir ieguvušas Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā) un zināt par konkrētam personām, kuras iegūst Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā, un personas tiesības uz savu personas datu aizsardzību.

Vērtējot Ministru kabineta rīkojuma publicēšanu atbilstoši datu aizsardzības prasībām, ir jāņem vērā, ka personas kods, atšķirībā no citiem

personas datiem (piemēram, vārda, uzvārda, dzīvesvietas, amata, darba vietas), ir nemainīgs. Savukārt kā viens no personas identificējošiem līdzekļiem ir arī personas vārds un uzvārds. Līdz ar to personas vārda, uzvārda un personas koda zināšana ļauj neklūdīgi identificēt konkrētu personu. Savukārt Ministru kabineta rīkojuma publicēšana šobrīd informē sabiedrību, ka attiecībā uz konkrētu personu ir pieņemts Ministru kabineta lēmums. Līdz ar to, vērtējot publicitātes nodrošināšanas un sabiedrības informēšanas mērķi, ir nepieciešams vērtēt, vai personas vārda, uzvārda un personas koda apstrāde (publicēšana) Ministru kabineta rīkojumā ir nepieciešama, pamatota un samērīga. Vēršam uzmanību, ka sabiedrība, pamatojoties tikai uz Ministru kabineta rīkojumā esošo informāciju, nevarēs identificēt personas, kuras ir ieguvušas Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā.

Savukārt attiecībā uz Ministru kabineta rīkojumu publicēšanu oficiālajā izdevumā informējam, ka oficiālās publikācijas mērķis saskaņā ar OPTIL 1.pantu ir nodrošināt privātpersonu tiesības būt informētām par savām tiesībām un pienākumiem, reglamentējot tām saistošo tiesību aktu un oficiālo paziņojumu izsludināšanu, publicēšanu, spēkā esamību un pieejamību. Atbilstoši OPTIL 3.panta pirmajai daļai oficiālajā izdevumā publicē ārējos normatīvos aktus, kā arī citus tiesību aktus un oficiālos paziņojumus, ja to publicēšanu šajā izdevumā paredz ārējie normatīvie akti.

Saskaņā ar Satversmes 116.pantu personas datus var apstrādāt, tai skaitā pieprasīt, saņemt un izmantot, tādā veidā ierobežojot Satversmes 96.pantā noteiktās tiesības, likumā paredzētajos gadījumos, lai aizsargātu citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību un tikumību. Satversmes tiesa 2010.gada 18.februāra spriedumā lietā Nr.2009-74-01 norāda, ka Satversmē noteiktās pamattiesības var ierobežot, ja vien ierobežojums ir noteikts ar pienācīgā kārtā pieņemtu likumu, tam ir leģitīms mērķis un tas ir samērīgs. Satversmes tiesas 2011.gada 14.marta spriedumā lietā Nr.2010-51-01 norādīts, ka tiesību aktiem, kuros nosaka personas datu aizsardzības garantijas, ir jāatbilst datu aizsardzības jomas principiem, tajos jāparedz skaidrs mērķis, kura dēļ informācija par personu ir sniedzama, un jānosaka pēc iespējas nepārprotams šīs informācijas apstrādes nolūks, kā arī sniedzamās informācijas apjoms un veids.

No iepriekš minētā izriet, ka informāciju par datu subjektiem (tostarp, vārdu, uzvārdu, personas kodu) var ievietot oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", ja tas ir noteikts likumā, proti, ja pastāv FPDAL 7.panta 3.punktā noteiktais tiesiskais pamats.

Nemot vērā iepriekš minēto, DVI nekonstatē, ka Satversmes un Satversmes tiesas noteiktajām kvalitātes prasībām atbilstošs likums nepārprotami paredz Sabiedrībai tiesības vai pienākumu ievietot oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" informāciju par pilsonības piešķiršanu personām, norādot personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, kā arī pilsonību un tās iegūšanu. Papildus DVI norāda, ka atbilstoši OPTIL 3.panta otrajai daļai oficiālajā izdevumā nepublicē ierobežotas pieejamības informāciju. Savukārt atbilstoši Informācijas atklātības

likuma 5.panta otrs daļas 4.punktam par ierobežotas pieejamības informāciju uzskatāma informācija par fiziskās personas privāto dzīvi. No minētā secināms, ka, ja vien likums īpaši neparedz attiecīgās informācijas par fizisko personu privāto dzīvi (personas datiem) publicēšanu, šādu informāciju oficiālajā izdevumā publicēt ir aizliegts.

Papildus norādām, ka Sabiedrības nodrošinātajās publikācijās ir vēsturiski dati par pilsonības iegūšanu, kuru publicēšanas rezultātā tiek pārkāptas attiecīgo personu FPDAL noteiktās tiesības uz personas datu aizsardzību.

Līdz ar to secināms, ka šajā administratīvajā aktā minēto personas datu publicēšana oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis” nav atbilstoša FPDAL 7.panta 3.punktam, 10.panta pirmās daļas 2.punktam un 13.¹ pantam.

Vēršam uzmanību, ka Ministru kabinets ar tā 2014.gada 12.augusta sēdes protokolu Nr.43 41. § ir pieņemis zināšanai informatīvo ziņojumu “Par Ministru kabineta rīkojuma “Par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā””. No minētā rīkojuma izriet, ka attiecīgie rīkojumi par uzņemšana Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā ir ierobežotas pieejamības informācija.

Norādām, ka saskaņā ar FPDAL 10.panta trešo prim daļu oficiālajā izdevumā publicētos personas datus oficiālā izdevuma izdevējs dzēš, pamatojoties uz DVI lēmumu; DVI lēmumu par oficiālajā izdevumā publicēto personas datu dzēšanu var pieņemt, ja datu subjekta tiesību uz privāto dzīvi aizskārums ir lielāks nekā sabiedrības ieguvums no oficiālās publikācijas nemainīguma.

Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmā daļa paredz, ka apsverot administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību (65.pants), iestāde lemj: 1) par administratīvā akta nepieciešamību, lai sasniegstu tiesisku (leģitīmu) mērķi; 2) par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai; 3) par administratīvā akta vajadzību, tas ir, par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses; 4) par administratīvā akta atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

Izvērtējot faktisko situāciju, proti, attiecīgo personas datu publicēšanas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis” faktu, DVI secina, ka joprojām ir pieejami vēsturiski izdevumā publicētie Ministru kabineta rīkojumi, kas satur šajā lēnumā norādītos personas datus.

Ievērojot iepriekš minēto, kā arī to, ka FPDAL 10.panta trešā prim daļa nosaka *oficiālajā izdevumā publicētos personas datus oficiālā izdevuma izdevējs dzēš, pamatojoties uz DVI lēmumu*, secināms, ka vienīgi administratīvā akta izdošana var nodrošināt attiecīgās neatbilstības novēršanu un tās atkārtošanos. Administratīvais akts tiek izdots ar mērķi aizsargāt datu subjektu Satversmē noteiktās tiesības uz savu personas datu aizsardzību.

Norādām, ka DVI 2017.gada 13.jūlijā izdeva Sabiedrībai adresētu administratīvo aktu Nr.2-4.3/711-N, kurā lūdza Sabiedrību novērst šajā

administratīvajā aktā norādītās neatbilstības, kā arī līdz 2017.gada 4.augustam informēt DVI par šī pienākuma izpildi.

Norādām, ka ar šo administratīvo aktu, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 85.panta pirmo daļu, DVI atceļ DVI 2017.gada 13.jūlija administratīvo aktu Nr.2-4.3/711-N.

Nemot vērā iepriekš minēto, pamatojoties uz FPDAL 10.panta trešo prim daļu, 29.panta pirmo daļu, trešās daļas 1., 2., 4.punktu, ceturtās daļas 1., 2.punktu, 30.panta pirmās daļas 2., 3.punktu un Administratīvā procesa likuma 59. un 62.pantu, DVI uzdod Sabiedrībai pēc iespējas ātrāk, taču ne vēlāk kā līdz **2017.gada 6.oktobrim** nodrošināt, ka netiek publicēti personu, kas ieguvušas naturalizācijas kārtībā Latvijas Republikas pilsonību, personas dati, tostarp, vārds, uzvārds, personas kods, kā arī jau iepriekš publicētie attiecīgie personas dati tiek dzēsti.

Par iepriekš minētā pienākuma izpildi lūdzam rakstiski informēt DVI līdz **2017.gada 13.oktobrim** (pēdējā diena rakstiskas atbildes iesniegšanai pasta vai nosūtīšanai elektroniski ar drošu elektronisko parakstu).

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 361.panta piekto daļu un Ministru kabineta 2015.gada 28.jūlija noteikumu Nr.412 „Noteikumi par rajona (pilsētas) tiesām, apgabaltiesām un šo tiesu darbības teritoriju” 7.punktu šo administratīvo aktu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc Sabiedrības juridiskās adreses atrašanās vietas.

Direktores p.i.

Liepinš, 67223131

L.Dilba